

Prædiken til 7. Trin. 2017 - 30. juli. Lukas 19, 1-10

Lad os bede: kære himmelske far, tak for glæden, når den dukker op, uventet som solen på en grå sommerdag. Tak fordi vi ikke altid ved, hvad der kommer til os. Lær os at være ubekymrede nok til at gribe glæden og lade os opsuge af den. Hjælp os med at brede glæden ud omkring os, så dagen i dag får nok i sin byrde, så tungere dage ikke skal få bugt med os. Amen.

Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte, sagde Jesus. Gad vidst om Zakæus tænkte på sig selv som fortabt? Han var en rig mand, havde en god stilling. For besættelsesmagten godt nok, men det var han jo ikke ene om. På det her tidspunkt havde Israel været besat af romerne i over 60 år. Gad vidst om det at arbejde for romerne så stadig blev betragtet som landsforræderi? En rig mand med gode forbindelser og sikkert også et udmærket netværk, selv om det jo nok ikke var i de fromme kredse.

Hvad var det, der gjorde, at Zakæus overhovedet var interesseret i at se Jesus? Endda så meget så han kravlede op i et træ for at komme til det. Der må have været et eller andet, der gjorde, at han opsøgte denne nye vandreprædikant fra Nazareth. Var det fordi han opdagede, at han manglede noget i sit liv? At han var fortabt i en eller anden forstand?

Måske skulle vi overveje hvad det vil sige at være fortabt. Det betyder, at der er noget, man skulle have været med i, men man gik fortabt undervejs. Man er blevet tabt, har fortabt sig, har fortabt sine

muligheder for noget, som man så ikke længere kan nå. Man kan være tabt for omverdenen, når man koncentrerer sig så meget om én ting, så alt andet lukkes ude. Man kan være fortabt i en forelskelse eller stå og føle sig fortabt, hvis man er et ukendt sted og ikke kan finde hjem. Kan man også være fortabt uden at vide det? Hvis man ikke kender den frelse eller den tilstand, som frelsen handler om, er man så fortabt for mere end den? Er alle, som ikke tror på Kristus som verdens frelser fortabte?

Måske er det sådan, at man er fortabt for den frelse, man kunne have nået, men det betyder ikke nødvendigvis, at man så heller ikke kan nå andre mål. Det bliver bare ikke netop denne frelse. Det er alvorligt nok i sig selv, når det handler om Kristus. For vejen til Guds Rige går dér, hvor Kristus er. Og er man fortabt for den vej, så misser man sandheden og livet. Om man kan finde noget på en anden vej, skal jeg lade være usagt. Det kan jeg ikke vide. Men jeg tror, og hele det kristne segment i verden tror, at vejen med Kristus er den, der fører fra døden til livet.

Måske var det i virkeligheden døden, der fik Zakæus op i det træ. For når man er rig og alting kører, så er man vant til, at andre folk misunder én og mistænker én for alt muligt. Som tolder i datidens samfund, i tjeneste for romerne var man også vant til den foragt, som omgiver de korrupte. Det lever man med, når man er rig og der er andre i samme kategori, som man kan identificere sig med. Men døden, som en dag vil berøve én det gode liv, den kan man ikke ignorere. Den kan man ikke vænne sig til. Og hvis der så kommer én forbi, som taler om livet

og døden fra en helt ny vinkel, så er også den rige måske nok tilbøjelig til at ville høre nærmere.

Zakæus tænkte formentlig ikke på sig selv som fortabt, da han kravlede op i træet. Men i løbet af dagen gik det op for ham, at Jesus ikke kom på besøg for at hvidvaske ham, men for at anerkende hans fortabthed. Og netop derved tage ham med på vejen til frelse. De raske har ikke brug for læge, men det har de syge. Måske opdagede Zakæus, at hans instinktive angst for døden blev vendt i kraft af, at Jesus netop sagde, at han var kommet for at opsøge og frelse det fortabte. Man skal være skyldig for at kunne få tilgivelse. Man skal være dødeligt angst for at opdage den dybe fred ved at være frelst. Nu er Zakæus og Jesus ikke de eneste aktører i det her drama. Der er også en gruppe tilskuere, "de, der så det". De var ikke imponerede af Jesus. De syntes, at han gjorde for meget ud af den lille tolder. "En syndig mand", kaldte de ham. Og det gav Jesus dem ret i: Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte. Nu er ordet "syndig" ikke nødvendigvis betegnelsen for noget specielt dårligt. Et syndigt menneske vil sige et svagt menneske, et menneske, som let falder for fristelser, i modsætning til en religiøst pligtopfyldende person, som jo ikke har den slags problemer. Syndig brugt på denne måde betyder slet og ret det, vi opfatter som menneskelig. Tilskuernes reaktion går ikke så meget på det, Zakæus havde gjort sig skyldig i, men mere på, at Jesus ikke holder sig til de religiøse autoriteter og normsættere. Han tager ind som gæst i Zakæus' hus på trods af alles forventninger til ham om at holde sig til sine ligemænd. Men grunden til

at han gør det viser sig at være dels glæde ved at Zakæus har opsøgt ham, og dels pointen, at han er kommet for at opsøge dem, der har brug for nogle svar.

Det med glæden er vigtigt. Hele historien samler sig i Jesu glæde over, at Zakæus opsøger Jesus og tilsvarende Zakæus' glæde over, at Jesus kom til middag hos ham. Den giver sig udtryk i vilde løfter om at betale tilbage hvad han har krævet for meget og kompensere for det, han har fået ind ved sin småkorrupte embedsførelse. Om Zakæus nogensinde holdt de løfter, lader historien være usagt. Det er heller ikke så vigtigt; men glæden er vigtig. Fortabtheden, der bliver til glæde, er vigtig.

Paulus er inde på noget lignende i det stykke, vi hørte tidligere i gudstjenesten, fra Romerbrevet. Han skriver: "Men nu, da I er blevet befriet fra synden og er blevet trælle for Gud, får I den frugt, at I helliges, og til sidst evigt liv". At helliges vil sige at gå glad videre i sit liv med bevidsthed om, at man er OK med Gud. Den, der er træl for Gud, som Paulus kalder det, er sat til at arbejde for Guds Rige her i verden. Det kan man gøre på mange måder. Men man er bundet som en træl til at gå Guds ærinde i det, man gør. Det behøver man ikke at være hverken nonne eller præst for at gøre. Det man kan gøre i al stilfærdighed ved at handle efter det Jesus har lært os og bruge hans ord som vejledning i de små og store ting, man skal forholde sig til. At være træl for Gud vil, i Paulus' univers, sige at være fri for at ligge under for det onde. Troen på Jesu opstandelse sætter os fri fra

angsten for både ondskab og død. Fortabte, ja, men med den opstandne Jesus som vores ven og dermed fri af dødens magt. Hvis det, der fik Zakæus op i træet, var hans måske ubevidste midtlivskrise angst for døden, så var det, der fik ham ned fra træet en glæde, som for altid kom til at forandre hans liv. Herfra kunne han gå glad videre i sit liv uden at bekymre sig hverken for de småmisundeliges fnidder eller for ensomheden over for døden og ondskaben.

Syndens løn er død, skriver Paulus. Uanset om man selv er klar over det eller ej, så er et liv, hvor man selv definerer sin frelse, en risikabel affære. Hvis ikke man tror på mere end kroppens eksistens og tilfredsstillelsen af kroppens behov, ja så får ens definition af frelse en brat ende. For kroppen holder i hvert fald ikke længere end til døden. Så er diagnosen af en dødelig sygdom også en dødsdom. Men hvis man tror på, at kroppens liv kun er en del af eksistensen og at opstandelsen er en faktor, der rækker langt ind i livet også her på jorden, så kan diagnosen ikke slukke håbet. For det rækker langt ud over døden.

På en måde kan man sige, at det var angsten for døden, der lærte Zakæus at leve, fordi Jesus kom som gæst i hans hus. Glæden ved at blive opsøgt og frelst af Gud selv i Jesus fra Nazareth var en billet til resten af hans liv i håbets togvogn. Toget er på vej til Guds Rige, og glæden ved at opdage, at man sidder i den helt rigtige vogn er bare enorm. Ikke så sært at Zakæus begyndte at love guld og grønne skove. Det var bar glæde! Amen.